

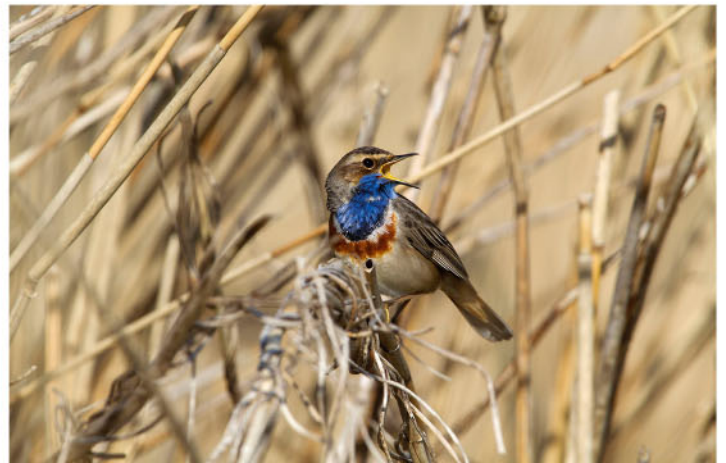

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Sillimanite aardgaswinning in d12 (Noordzee)

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

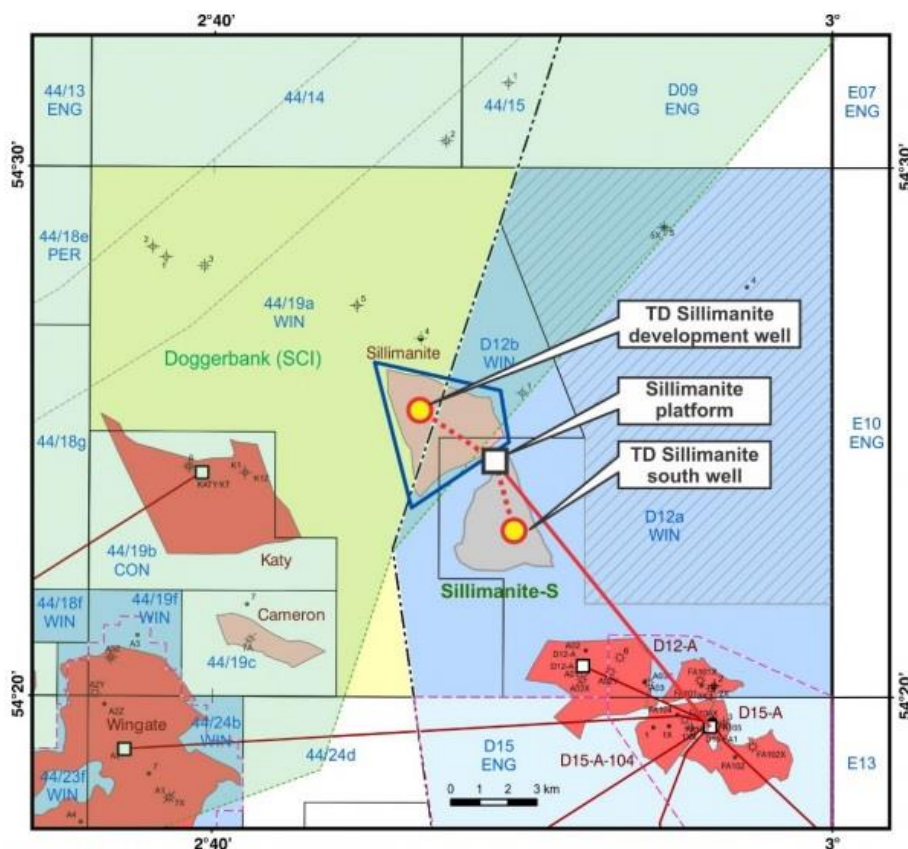
25 maart 2019 / projectnummer: 3360

1 Beoordeling van de aanvulling op het MER

Wintershall Noordzee B.V. wil in blok D12 van de Noordzee aardgas winnen. Dit gasveld bevindt zich onder het Natura 2000-gebied Doggersbank. Het productieplatform zal worden geplaatst op ca. 600 meter van dit Natura 2000-gebied en op ca. 2,4 km van de grens met het Verenigd Koninkrijk (zie Figuur 1). De verwachte productie is 3 miljoen Nm³ aardgas per dag. De productie zal naar verwachting 20 tot 25 jaar duren. Het geproduceerde gas zal worden getransporteerd door middel van een nieuw te leggen pijpleiding (ca. 12 km) naar een bestaand platform. Daarnaast wil de initiatiefnemer mogelijk een proefboring uitvoeren naar een tweede gasveld.

In een eerder advies constateerde de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie¹) dat de informatie in het MER nog niet compleet was. Bruinvissen worden beïnvloed door onderwatergeluid afkomstig van heiwerkzaamheden voor de plaatsing van het platform en de plaatsing van de conductorbuizen. In het rapport was een verouderd en indicatief geluid-overdrachtsmodel toegepast, waardoor de effecten op bruinvissen zeer waarschijnlijk werden onderschat. Op basis van deze bevindingen van de Commissie heeft de initiatiefnemer een aanvulling op het MER geschreven. Vervolgens heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat de Commissie gevraagd om ook deze aanvulling op het MER te beoordelen. In dit advies geeft de Commissie aan of de aanvullende milieu-informatie voldoende is om een goed onderbouwd besluit te kunnen nemen over het initiatief.

Figuur 4.1 Situering plangebied met onder andere Sillimanite platformlocatie

Figuur 1: situering plangebied

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door projectnummer [3360](https://www.commissiemer.nl) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

Wat blijkt uit de aanvulling op het MER?

In de aanvulling op het MER is op basis van actuele uitgangspunten een herberekening gemaakt van het aantal bruinvisverstoringdagen. Er blijkt sprake van meer bruinvisverstoringdagen dan eerder in het MER is weergegeven. Ook geeft de aanvulling op het MER aan dat een lagere hei-energie (dan eerder aangegeven) zal worden toegepast voor het plaatsen van de poten van het platform en de conductorbuizen. Tenslotte zijn in de aanvulling een aantal maatregelen benoemd en globaal onderzocht die leiden tot een reductie van effecten. De initiatiefnemer geeft aan dat nu een Pinger (een 'Acoustic Deterrent Device') wordt ingezet om bruinvissen te verjagen alvorens met de 'soft start' procedure wordt begonnen.

Is met de aanvulling op het MER de milieu-informatie nu compleet en van voldoende kwaliteit?

Door een herberekening op basis van actuelere uitgangspunten is nu duidelijker wat de te verwachten effecten op de bruinvissen zijn. Er is weliswaar geen direct gebruik gemaakt van het Aquarius-model maar van eerdere TNO-berekeningen (afkomstig van onderzoek ten behoeve van windparken). Dit geeft in deze situatie naar het oordeel van de Commissie voldoende inzicht in de effecten die optreden, ook in cumulatie. Tevens zijn in de aanvulling mitigerende maatregelen beschreven en is globaal onderzocht waarmee verdere reductie van onderwatergeluid mogelijk is.

Met de aanvulling op het MER is nu voldoende milieu-informatie beschikbaar om een goed onderbouwd besluit te kunnen nemen over het project.

De Commissie licht haar beoordeling van de aanvulling in het volgende hoofdstuk verder toe. Dit advies gaat alleen in op de tekortkomingen van het MER die de Commissie eerder heeft geconstateerd. De aanbevelingen in het eerdere advies blijven daarmee van kracht.

Waarom m.e.r.?

Om de milieugevolgen van de vergunning voor het winnen van aardgas in de Noordzee te kunnen beoordelen is een MER opgesteld. De minister van Economische Zaken en Klimaat en de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zijn het bevoegd gezag en besluiten voor de benodigde vergunningen, zoals de mijnbouwmilieuvergunning.

Waarom een advies?

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. De minister van Economische Zaken en Klimaat heeft aan de Commissie m.e.r. gevraagd de aanvulling op het MER te toetsen.

Eerdere adviezen

De Commissie m.e.r. heeft op 7 maart 2019 een advies uitgebracht over de kwaliteit van het MER. Dit advies is beschikbaar op <https://commissiemer.nl/adviezen/3360>

2 Toelichting op het advies

2.1 Bruinvissen

In het MER zijn de effecten op bruinvissen onderschat doordat een indicatief geluid-overdrachtsmodel werd toegepast, terwijl er –door offshore windenergieontwikkelingen– een nieuw en nauwkeuriger model beschikbaar was. Tevens was uitgegaan van een optelling van de verstoringduur, terwijl uitgegaan moet worden van het aantal dagen waarop verstoring optreedt, ongeacht de duur van de verstoring per dag. Ook werd geen gebruik gemaakt van het door Nederland ontwikkelde populatiemodel waarmee een inschatting kan worden gemaakt van de populatiereductie van de bruinvis door deze gaswinning afzonderlijk en in cumulatie met andere activiteiten op het Nederlands deel van het Continentaal Plat. Hierdoor was niet duidelijk of het voornemen wel uitvoerbaar zou zijn zonder een ontheffing van de Wet natuurbescherming. De Commissie vroeg tevens om mitigerende maatregelen te onderzoeken en per maatregel aan te geven wat de effectiviteit daarvan is.

In de aanvulling op het MER is een herberekening gemaakt van de maximale bruinvisverstoringafstand, het aantal bruinvisverstoringdagen en de populatiereductie ten gevolge van het initiatief. Hierbij is weliswaar niet het Aquariusmodel gebruikt, maar wordt een indicatie gegeven op basis van eerdere TNO-berekeningen². In de herberekening in de aanvulling zijn lagere hei-energie-eenheden meegenomen dan weergegeven in het MER. Zo is nu uitgegaan van een hei-energie van 600 kJ voor de poten van het platform. Dit was eerder 800 kJ. Voor het plaatsen van de conductorbuizen is uitgegaan van 150 kJ. Dit was eerder 200 kJ.

De Commissie stelt dat de herberekening waarschijnlijk nog nauwkeuriger had gekund door het gebruik van het Aquariusmodel. Desondanks constateert de Commissie dat er een goede inzichtelijke berekening is gemaakt van de te verwachten effecten op de bruinvis. Zo wordt voor de poten van het platform een vermijdingsoppervlak van 600 tot 1000 km² verwacht en voor het plaatsen van de drie conductorbuizen een oppervlak van 140 tot 250 km². Dit resulteert in respectievelijk 1.029 en 772 bruinvisverstoringdagen. In de aanvulling op het MER is vervolgens het aantal bruinvisverstoringdagen (1.801 dagen in totaal) vertaald naar de te verwachten populatiereductie. Met de nieuwe rapportage van Kader Ecologie en Cumulatie – 2018³, waarbij gebruik wordt gemaakt van een recent ontwikkeld interim PCoDmodel (versie 5), zou dit een populatiereductie betekenen van minder dan 1 bruinvis⁴. Hiermee is naar het oordeel van de Commissie voldoende informatie voor de besluitvorming beschikbaar gekomen.

² Voor de indicatie van effecten is gebruik gemaakt van de rapportages:

- Notitie TNO, 3 mei 2016. Onderwatergeluidberekeningen Borssele;
- Pondera Consult, 20 september 2018. Addendum Milieueffectrapport Kavel V en VI Windenergiegebied Hollandse Kust Noord.

³ F. Heinis, C.A.F. de Jong, S. von Benda-Beckmann & B. Binnerts 2019. Kader Ecologie en Cumulatie – 2018. Cumulatieve effecten van aanleg van windparken op zee op bruinvissen. HWE & TNO, HWE rapp 18.153RWS_KEC2018.

⁴ De Commissie merkt op dat de nieuwe benaderingsformule –voor de omrekening van bruinvisverstoringdagen naar mogelijke populatiereductie– sterk verschilt van de benaderingsformule uit 2015 (Deelrapport B KEC, TNO 2015). In dit rapport leidt het aantal verstoringdagen van 1.801 tot een populatiereductie van 20 bruinvissen. Ten opzichte van het recent gehanteerde model is dit een factor 20 hoger. Dit is ook in de aanvulling weergegeven. De Commissie wil daarnaast opmerken dat het nieuwe model nog niet formeel is vastgesteld.

In de aanvulling op het MER zijn zes mitigerende maatregelen beschreven en is op hoofdlijnen onderzocht hoe verdere reductie van onderwatergeluid mogelijk is. De onderzochte maatregelen zijn het gebruiken van afschrikmethodes zoals een Pinger (ADD), bellenschermen en/of het gebruik van een lagere hei-energie. In de aanvulling op het MER wordt aangegeven dat naast de al eerder gekozen 'soft start' procedure aanvullend een Pinger (ADD) zal worden toegepast. Ook zal worden geheid met lagere hei-energie. Hiermee is voldoende informatie voor de besluitvorming beschikbaar gekomen.

Uit de aanvulling blijkt niet duidelijk waarom een lagere hei-energie haalbaar is. De Commissie benadrukt dat door een lagere hei-energie de duur van het heien kan toenemen en beveelt aan bij de (bouw)voorbereidingen nader te onderzoeken of deze maximale hei-energie daadwerkelijk haalbaar is. Indien blijkt dat de vooraf vastgestelde hei-energie niet gehaald kan worden, beveelt de Commissie aan om te onderzoeken wat de effecten zijn op de bruinvissen en/of nadere mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om effecten op bruinvissen te voorkomen of te reduceren.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep een startgesprek gehad met de initiatiefnemer en het bevoegd gezag. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

prof. dr. Poppe de Boer

ir. Peter van der Boom

dr. Maarten Jan Brolsma

dr. Godfried van Moorsel

ing. Eddy Wymenga

ir. Jan Jaap de Graeff (voorzitter)

Tom Ludwig MA. (secretaris)

Besluiten waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Mijnbouwmilieuvergunning en natuurbeschermingswetvergunning

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit C17.2, de winning van aardolie en aardgas dan wel de wijziging of uitbreiding daarvan. Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende Beoordeling moeten worden beschreven.

Bevoegd gezag besluiten

Minister van Economische Zaken en Klimaat en minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Initiatiefnemer besluiten

Wintershall Noordzee B.V

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie in de gelegenheid gesteld om adviezen van andere adviesorganen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiener.nl projectnummer [3360](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

